

סבלנותו של הלל הזקן

הלל ממשפחתו של דוד מלך ישראל היה, והוא עצמו היה נשיא על ישראל. לא היה איש חכם ומכבד יותר ממנו בזמן ההוא. חכמים גדולים באו להתייעץ עמו, תלמידים רבים באו ללמד אצלו, ובכל זאת לא התגאה הלל ולא כעס אף פעם. עם כל אדם דבר בסבלנות ובאהבה.

פעם ישבו שני אנשים ושוחחו על הלל הנשיא, לאחד קראו זבולון ולשני אהרן.

אמר אהרן: "הלל הזקן אינו מתרגז כלל, על שום אדם ועל שום דבר".

אמר זבולון: "ואני ארגיז אותו עד שיכעס עליו ויגער בי (ידבר אלי דברים קשים)!"

חזר אהרן ואמר: "איני מאמין שתצליח לעשות זאת. אני מוכן להתערב אתך, אם באמת תכעיס את הלל, אתן לך ארבע מאות זוז (כמו שקלים, כסף רב)".

צחק זבולון ואמר: "הכסף הזה כבר מבטח לי, כי אני יודע כיצד להרגיזו!"

אותו יום ערב שבת היה, והלל הזקן היה עסוק בהכנות לקראת קבלת השבת, הוא התרחץ וספג את ראשו. הלך זבולון, עבר ליד ביתו של הלל וקרא בקול: "מי כאן הלל? מי כאן הלל?"

אדם אחר בודאי היה כועס על איש כזה, שצועק בחוץ, כאלו אינו יודע היכן גר הלל הנשיא, ולא עוד אלא גם שואל בצעקות ולא בעדינות. לא כן הלל הזקן! הוא חשב: "אולי צריך האיש לשאל שאלה חשובה בתורה ועלי לענות לו מיד?"

הזדרז הלל, התלבש ויצא החוצה. ראה את זבולון, ובשקט שאל אותו: "בני, מה אתה מבקש?"

אמר לו זבולון: "שאלה יש לי לשאל".

ענה לו הלל: "שאל, בני, שאל!"

הלל. הלל הזקן היה מנהיג גדול בעם ישראל, כמאה שנה לפני חורבן בית המקדש השני. בתקופתו נחלשה המדינה היהודית בגלל הרומאים שכבשו את הארץ והתנכלו למסורת היהודית. הוא חיזק את היהודים שבארץ ולימד אותם לשמור את תורת ישראל גם כשהמצב קשה. הלל הזקן עצמו עלה מבבל לארץ ישראל, ולכן האיש שרצה להרגיז את הלל שאל אותו בכוונה מדוע ראשיהם של **הבבלים** מוזרים, כדי לרמוז שגם ראשו של הלל הוא מוזר.

שאל זבולון שאלה של שטות, בשביל להרגיז את הלל: "מפני מה ראשיהם של האנשים מארץ בבֶּל סגִלְגִלִּים (עגלים בצורת אליפסה, כמו ביצה)?" וחשב: עכשו יכעס עלי הלל, כי אני שואל שאלה כזאת בערב שבת, כאשר הוא עסוק!"

אבל הלל ענה לו בנחת: "בני, שאלה גדולה וחשובה שאלת. התשובה היא, שזה קורה בגלל המילדות (המטפלות או האחיות) שנמצאות בבבֶּל, שאינן יודעות לטפל יפה בתינוקות.

הלך משם זבולון, חפה שעה קלה, כדי שהלל יחזר להכנותיו לכבוד שבת, ואחר כך חזר ועבר ליד ביתו של הלל וצעק בחוץ: "מי כאן הלל? מי כאן הלל?"

אך גם הפעם לא כעס הלל, הוא התלבש מהר, יצא לקראת זבולון ושאל אותו: "בני, מה אתה מבקש?"

אמר לו: "שאלה יש לי לשאל!"

ענה לו הלל: "שאל, בני, שאל!"

ושוב שאל זבולון שאלה שלא היתה חשובה דוקא בערב שבת: "מדוע עיניהם של האנשים הגרים בעיר תרמד, צרות וכמעט עצומות?"

אמר הלל: "בני, שאלה גדולה שאלת! הסבה היא, שהעיר תרמד נמצאת במדבר, והרוח מעיפה את החול לעיניהם של הגרים שם. לכן עיניהם צרות וכמעט עצומות. כך עשה ה', כדי שהחול לא יזיק להם."

הלך זבולון, חפה מעט, חזר ושוב קרא בקול גדול: "מי כאן הלל? מי כאן הלל?" פעם נוספת התלבש הלל, יצא לקראתו של זבולון ושאל אותו בנחת: "בני, מה אתה מבקש?"

ענה זבולון "שאלה יש לי לשאל!"

"שאל, בני, שאל!" אמר הלל.

שאל זבולון: "מפני מה רגליהם של האנשים באפריקה רחבות הן?" וגם הפעם ענה לו הלל בסבלנות: "בני, שאלה גדולה שאלת! התשובה היא, מפני שהם גרים במקום שיש בו הרבה בצות, וה' עשה להם רגלים רחבות כדי שלא י שקעו במים ובבץ".

רָאָה זְבוּלוֹן שְׁאִינוֹ מַצְלִיחַ לְהַרְגִּיז אֶת הַלֵּל וְחָשַׁב בְּלִבּוֹ: "עֲכָשׁוּ אֲדַבֵּר אֵלָיו בְּחֻצָּפָה וְגַם אֶקְלֵל אוֹתוֹ, וְאִזְ בּוֹדָאִי יִכְעַס, וְאֶזְכֶּה בְּכֶסֶף שְׁאֶהָרֵן הַבְּטִיחַ לִי!"

מָה עָשָׂה ? אָמַר לְהַלֵּל: "שְׁאֵלוֹת הַרְבֵּה יֵשׁ לִי לִשְׁאֹל, אֲבָל פּוֹחַד אֲנִי שֶׁתִּכְעַס עָלַי".

הַתִּישָׁב הַלֵּל וְהִזְמִין גַּם אֶת זְבוּלוֹן לִשְׁבֵּת, כְּדִי שִׁיזְכֹּל לְדַבֵּר עִמּוֹ בְּמִנוּחָה, וְלֹא יִחָשֵׁב כִּי עָלָיו לְמַהֵר. אָמַר לוֹ הַלֵּל: "כָּל הַשְּׁאֵלוֹת שֶׁיֵּשׁ לָךְ לִשְׁאֹל – שְׁאֵל!"

אָמַר לוֹ זְבוּלוֹן: "אַתָּה הוּא הַלֵּל, שֶׁקּוֹרְאִים אוֹתְךָ נָשִׂיא יִשְׂרָאֵל?"

עָנָה לוֹ: "כֵּן".

אָמַר זְבוּלוֹן בְּחֻצָּפָה: "אִם אַתָּה הוּא זֶה, הַלּוֹאִי שְׁלֹא יִהְיוּ עוֹד אֲנָשִׁים כְּמוֹךָ בְּיִשְׂרָאֵל!"

שָׁאַל אוֹתוֹ הַלֵּל בְּמִנוּחָה וּבְלִי לִכְעַס כָּלִל: "בְּנִי, מִפְּנֵי מָה?"

אָמַר זְבוּלוֹן בְּכַעַס: "מִפְּנֵי שֶׁבִּגְלָלְךָ הִפְסַדְתִּי אַרְבַּע מֵאוֹת זֹזִי! חֲבֵרֵי הַבְּטִיחַ לִי לָתֵת לִי אֶת הַסְּכּוּם הַזֶּה אִם אֶגְרֹם לָךְ לִכְעַס, וְאַתָּה לֹא כָעַסְתָּ!"

אָמַר לוֹ הַלֵּל: "לְהִבָּא הַזֶּהָר וְאֶל תִּתְעַרֵּב עַל דְּבָרִים רָעִים כְּאַלֶּה! הֲרִי טוֹב יוֹתֵר לְהִפְסִיד אַרְבַּע מֵאוֹת זֹזִי וְעוֹד פַּעַם אַרְבַּע מֵאוֹת זֹזִי, מֵאֲשֹׁר לְהַצְלִיחַ לְהַכְעִיס אוֹתִי! הֲאִם זֶה הִיָּה טוֹב שֶׁהִיִּיתִי כּוֹעֵס?"

שָׁמַע זְבוּלוֹן אֶת דְּבָרָיו שֶׁל הַלֵּל וְהִלֵּךְ מִשָּׁם בְּבִשְׁת פָּנִים.

שאלות

1. מי הן הדמויות שבסיפור?

2. לפניכם תאור של שני אירועים בכל סעיף. הקיפו את האירוע שהתרחש ראשון מבין השניים.

א.

1. זבולון הגיע אל ביתו של הלל בערב שבת.

2. זבולון ואהרון התערבו ביניהם.

ב.

1. הלל הפסיק את הכנותיו ויצא אל הרחוב.
2. זבולון עמד ברחוב וצעק בקול מי כאן הלל.

ג.

1. זבולון שאל את הלל מדוע הראשים של אנשי בְּבֶל נראים כמו אליפסה.
2. זבולון שאל את הלל מדוע הרגליים של אנשי אפריקה רחבות.

ד.

1. זבולון שאל את הלל מדוע עיניהם של האנשים הגרים בעיר תדמור צרות וכמעט עצומות.
2. זבולון שאל את הלל מדוע הרגליים של אנשי אפריקה רחבות.

ה.

1. זבולון סיפר להלל שאהרון הבטיח לתת לו ארבע מאות זוז אם יצליח להרגיז את הלל.
2. זבולון אמר להלל שיש לו שאלות רבות לשאול אותו.

ו.

1. זבולון דיבר אל הלל בחוצפה.
2. זבולון שאל את הלל שאלות לא חשובות.

2. מה היה תפקידו של הלל בעם ישראל ?

א. מלך ישראל

ב. נשיא

ג. כהן גדול

2. השלם (שורה 3): עם כל אדם דיבר הלל ב_____
- וב_____.

3. מה הייתה ההתערבות בין זבולון לאהרון ?

- א. אם זבולון יצליח להכעיס את הלל, יתן לו אהרון 400 זוז.
- ב. אם זבולון יצליח להכעיס את הלל, יתן לו אהרון 200 זוז.
- ג. אם אהרון יצליח להכעיס את הלל, יתן לו זבולון 400 זוז.

4. מדוע השאלה על ראשיהם של בני בָּכָל, הייתה אמורה להרגיז יותר את הלל באופן אישי ? (מתוך המסגרת)

5. מדוע הגיע זבולון לביתו של הלל דווקא בערב שבת ?

- א. כיוון שהייתה לו שאלה חשובה בהלכות שבת.
- ב. כיוון שידע שבערב שבת צריכים להספיק הרבה דברים, ואנשים ממהרים ומתעצבנים בקלות.
- ג. כיוון שהוא היה אורח של הלל לשבת.

6. אילו סוג של שאלות שאל זבולון את הלל ?

- א. שאלות חשובות.
- ב. שאלה בהלכות שבת.
- ג. שאלות שאינן חשובות.

7. מדוע קרא הלל לזבולון "בני" ?

- א. כיוון שזבולון היה בנו.
- ב. כיוון שלא ידע את שמו.
- ג. כיוון שרצה להראות לו אהבה.

8. מדוע, לדעתך, המתין זבולון בכל פעם עד שקרא להלל פעם נוספת ?

- א. כדי שהלל יצליח להירגע.
- ב. כדי שהלל יחזור להכנותיו ויתרגז עוד יותר כשיקרא לו פעם נוספת.

ג. כיוון שהוא היה צריך לחשוב על עוד שאלה.

9. נדמיין לעצמינו שהלל היה אדם עצבני, וכמו בסיפור, זבולון בא אליו בערב שבת ושואל אותו מדוע ראשיהם של אנשי בְּכָל הם כמו ביצה, כיצד לדעתכם היה הלל מגיב? (למרות שאנו מתארים אדם כועס, נשתמש רק במילים נקיות)

10. מדוע, לדעתכם, לא כעס הלל על זבולון?

- א. להלל היו משרתים רבים והוא לא היה עסוק בהכנות לשבת.
- ב. הלל למד לא להתרגש מכל דבר וידע לשלוט בַּכֶּעַס.
- ג. הוא ידע שזבולון מרגיז אותו רק בגלל ההתערבות.

11. לפניכם **שלוש התשובות** שענה הלל לזבולון. מה היו **שלוש השאלות** של זבולון שעליהן ענה הלל?

1.

השאלה:

התשובה: המיילדות שנמצאות בבבל אינן מומחיות, ולכן הן פוגעות התינוקות.

2.

השאלה:

התשובה: כיוון שבאפריקה יש ביצות, וה' עשה לבי אפריקה רגליים רחבות כדי שלא ישקעו במים ובבוץ.

השאלה:

התשובה: העיר תרמוד נמצאת במדבר, והרוח מעיפה את החול לעיניהם של האנשים שגרים שם, לכן עיניהם צרות וכמעט עצומות. כך עשה ה', כדי שהחול לא יזיק להם.

13. כמה פעמים הפריע זבולון להלל ?

א. שלוש פעמים.

ב. פעמיים.

ג. פעם אחת.

14. האם היה הבדל ביחס של הלל לזבולון בין הפעם הראשונה לפעם האחרונה ?

15. מדוע כעס זבולון על הלל בסוף הסיפור ?

א. כיוון שבסוף הלל התעצבן עליו.

ב. כיוון שהוא לא הסכים לענות לו על שאלותיו.

ג. כיוון שבגללו הוא הפסיד ארבע מאות זוז.

16. מה למדת מסיפור זה על מידת הכעס

?
